

prima instanță: Al.Negru
(Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău)
instanța de apel: L.Popova, V.Efros, A.Gavrilița
(Curtea de Apel Chișinău)

dosarul nr. 2r-802/16

DECIZIE

05 octombrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul: Iulia Sîrcu
Judecătorii: Mariana Pitic, Iurie Bejenaru,

examinînd recursurile declarate de Morozova Liudmila,
în pricina civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de
Morozova Liudmila împotriva Ministerului Justiției al RM, intervenienți accesorii
Procuratura municipiului Chișinău și Procuratura Generală a RM privind încasarea
prejudiciului moral cauzat prin neexaminarea în termen rezonabil a plîngerii din 22
martie 2011, adresate Procuraturii Anticorupție precum și prin neexecutarea
încheierii Judecătoriei Rîșcani, mun.Chișinău din 08.02.2012 și Deciziei Colegiului
Penal al Curții de Apel Chișinău din 24.03.2015,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 27 aprilie 2016, prin care
apelul declarat de Morozova Liudmila a fost restituit,

c o n s t a t ă:

La data de 29 septembrie 2015 reclamanta Liudmila Morozova a depus cerere
de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM, intervenienți
accesorii Procuratura municipiului Chișinău și Procuratura Generală a RM,
solicitînd încasarea prejudiciului moral în mărime de 49 500 lei cauzat prin
neexaminarea în termen rezonabil a plîngerii din 22.03.2011, adresate Procuraturii
Anticorupție precum și prin neexecutarea încheierii Judecătoriei Rîșcani,
mun.Chișinău din 08.02.2012 și a Deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel
Chișinău din 24.03.2015.

Prin hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 15 ianuarie 2016
acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărîrea primei instanțe, Morozova Liudmila la data de 05
februarie 2015 a declarat apel, însă fără a indica motivele de fapt și de drept pe care
își întemeiază apelul.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 02 martie 2016 nu s-a dat curs
cererii de apel depusă de Morozova Liudmila și i s-a comunicat apelantei despre
necesitatea prezentării cererii de apel motivate, acordîndu-i pentru aceasta un
termen pînă la data de 23 martie 2016, explicîndu-i că, în caz dacă nu va lichida
neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu
actele anexate va fi restituită.

În ședința de judecată din 23 martie 2016 apelanta Morozova Liudmila nu s-a
prezentat, însă prin intermediul cancelariei instanței de apel a depus o cerere prin
care a solicitat de a-i fi tradusă încheierea Curții de Apel Chișinău din 02 martie

2016 în limba rusă, cu expedierea ulterioară a acesteia în adresa sa, motiv pentru care instanța de apel a considerat necesar de a amâna examinarea cauzei pentru data de 27.04.2016, ora 14:00.

Totodată, la data de 22 aprilie 2016, prin intermediul cancelariei instanței de apel Morozova Liudmila a depus o cerere prin care a solicitat ca Curtea de Apel Chișinău să-i traducă hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 15 ianuarie 2016 în limba rusă și de a o expedia în adresa dînzei prin intermediul oficiului poștal cu aviz de recepție, în scopul corectării încălcării admise de către instanța de fond, invocînd că în lipsa acesteia ea nu poate perfecta apel motivat.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 27 aprilie 2016 s-a restituit apelantei Morozova Liudmila cererea de apel pentru înlăturarea neajunsurilor menționate în încheierea instanței de apel din 02 martie 2016.

S-a remis apelantei Morozova Liudmila cererea de apel cu toate înscrisurile anexate.

La data de 22 iulie 2016 Morozova Liudmila a depus recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 27 aprilie 2016, solicitînd casarea încheierii recurate și remiterea pricinii spre rejudecare la faza primirii cererii de apel.

În motivarea recursului s-a indicat că instanța de apel neîntemeiat și ilegal a restituit apelul declarat, prin aceasta încălcîndu-i-se dreptul la apărare, dreptul la acces liber la justiție, dreptul la un proces echitabil.

Instanța de apel și-a motivat încheierea de restituire a cererii de apel în sensul art. 368 alin. (1), 369 alin. (1) lit. a) CPC, precum că apelanta nu a înlăturat neajunsurile invocate în încheierea Curții de Apel din 02.03.2016.

Instanța de apel în motivarea încheierii din 27.04.2016 a făcut constatări contradictorii în opinia recurentei și anume „...în ședința de judecată din 27.04.2016 apelanta Morozova nu s-a prezentat din motive necunoscute, fiind înștiințată legal..”, „însă la data de 22.04.2016, prin intermediul cancelariei instanței de apel Morozova Liudmila a depus o cerere prin care a solicitat instanței să i se traducă hotărîrea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 15 ianuarie 2016 în limba rusă....”.

Reieșind din cele expuse menționează recurenta că instanța de apel nu a făcut cunoștință cu cererea din 22.04.2016, din motivul că solicitarea principală a cet. Morozova Liudmila era amînarea ședinței de judecată, din motivul că nu avea posibilitatea de a perfecta un apel motivat, neavînd hotărîrea instanței de fond în limba rusă.

La data de 05 mai 2016 Morozova Liudmila a primit hotărîrea din 15.01.2016 în limba rusă, a întocmit apel motivat și l-a depus la data de 31.05.2016.

Prin urmare consideră recurenta Morozova Liudmila că s-a conformat legislației în vigoare, a întocmit apel motivat și l-a depus la data de 31.05.2016, astfel cererea de apel a fost restituită neîntemeiată și ilegală.

La 26 iulie 2016 Morozova Liudmila a depus recurs suplimentar împotriva încheierii instanței de apel din 27 aprilie 2016 invocînd încălcarea art.6 alin.1 CEDO, art.367 CPC.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Examinînd înscrisurile anexate la dosar, Colegiul reține că încheierea instanței de apel, recurată de Morozova Liudmila, este emisă la 27 aprilie 2016, și expedită

conform scrisorii la 06 mai 2016 (f.d. 140). Însă materialele cauzei nu denotă data recepționării de către părți a încheierii, astfel Colegiul consideră că recursurile din 22 iulie 2016 și 26 iulie 2016 sunt declarate în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile întemeiate și care urmează a fi admise cu casarea încheierii instanței de apel, iar pricina restituită spre rejudecare în instanță de apel la etapa primirii apelului, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

După cum rezultă din materialele pricinii, prin hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 15 ianuarie 2016 cererea de chemare în judecată depusă de Morozova Liudmila a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la data de 05 februarie 2015 Morozova Liudmila a declarat apel, însă fără a indica motivele de fapt și de drept pe care își întemeiază apelul.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 02 martie 2016 nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Morozova Liudmila și i s-a comunicat apelantei despre necesitatea prezentării cererii de apel motivate, acordîndu-i pentru aceasta un termen pînă la data de 23 martie 2016, explicîndu-i că, în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 27 aprilie 2016 s-a restituit apelantei Morozova Liudmila cererea de apel pentru înlăturarea neajunsurilor menționate în încheierea instanței de apel din 02 martie 2016.

La emiterea încheierii nominalizate instanța de apel și-a întemeiat concluziile pe prevederile art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, care stipulează că instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).

Instanța de recurs conchide, însă, că încheierea instanței de apel este una neîntemeiată și emisă cu interpretarea eronată a normelor de drept procedural, respectiv nu poate fi menținută din următoarele considerente.

Astfel, la data de 22 aprilie 2016, prin intermediul cancelariei instanței de apel Morozova Liudmila a depus o cerere prin care a solicitat ca Curtea de Apel Chișinău să-i traducă hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 15 ianuarie 2016 în limba rusă și de a o expedia în adresa dînsei prin intermediul oficiului poștal cu aviz de recepție, în scopul corectării încălcării admise de către instanța de fond, invocînd că în lipsa acesteia ea nu poate perfectă apel motivat.(f.d.121-122)

Totodată, din materialele cauzei se mai atestă faptul că abia, la data de 29 aprilie 2016, Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău a expediat în adresa cet. Morozova Liudmila hotărîrea din 15.01.2016 tradusă în limba rusă (f.d.156).

În situația descrisă, Colegiul relevă că, instanța de apel urma să aprecieze importanța normelor procedurale prevăzute de legiuitor care indică expres acțiunile ce urmau a fi îndeplinite de către instanța de judecată pentru o bună și eficientă examinare a cauzei.

În conformitate cu art.24 CPC, judecarea pricinilor civile în instanțele judecătorești se desfășoară în limba moldovenească. Persoanele interesate în soluționarea pricinii care nu posedă sau nu vorbesc limba moldovenească sînt în drept să ia cunoștință de actele, de lucrările dosarului și să vorbească în judecată prin interpret. Prin încheiere a instanței, procesul se poate desfășura și într-o limbă acceptabilă pentru majoritatea participanților la proces. În cazul în care procesul se desfășoară în o altă limbă, instanța emite hotărîrea în mod obligatoriu și în limba moldovenească. Actele de dispoziție ale instanței judecătorești se înmînează participanților la proces, fiind perfectate în limba în care se desfășoară procesul ori, la solicitare, în limba de stat.

Conform materialelor dosarului s-a stabilit că recurenta nu posedă limba de stat acest fapt este cert din actele depuse de recurentă: și anume cererea din 18 ianuarie 2016, prin care Morozova Liudmila solicită instanței de fond eliberarea în copii a proceselor-verbale ale ședințelor de judecată din 08 decembrie 2015, 28 decembrie 2015 și 15 ianuarie 2016 și traducerea hotărîrii motivate (f.d.84); cererea de amînare din 21 martie 2016 (f.d.111); cererea de amînare depusă la 22 aprilie 2016, prin care Morozova Liudmila a solicitat instanței de apel să-i traducă hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 15 ianuarie 2016 în limba rusă, în scopul corectării încălcării admise de către instanța de fond, invocînd că în lipsa acesteia ea nu poate perfectă apel motivat.(f.d.121-122).

Sub acest aspect și ținînd cont de faptul că neajunsurile actului procedural în speță, (cererea de apel motivată), au fost înlăturate, după primirea hotărîrii instanței de fond tradusă în limba rusă, instanța de recurs consideră casarea încheierii recurate, or menținerea acesteia, în condițiile enunțate, ar constitui o încălcare a dreptului Liudmillei Morozova de a dispune de drepturile sale procedurale în condițiile normelor în vigoare, care sunt garantate și de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, precum și îngrijirea accesului la justiție.

În acest sens instanța de recurs notează, că dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute în Convenție (CEDO, hot. Campbell și Fell vs. Marea Britanie din 25.02.1982), or drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă, reală și nu iluzorie sau teoretică, iar imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție (CEDO, hot. Airey vs. Irlanda din 09.10.1979).

Din considerentele enunțate, Colegiul civil, comercial și contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursurile, a casa integral încheierea instanței de apel și a restitui pricina în instanța de apel, la etapa primirii cererii de apel depusă de Morozova Liudmila.

În conformitate cu art. 427 lit. b), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admit recursurile declarate de Morozova Liudmila.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 27 aprilie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Morozova Liudmila împotriva Ministerului Justiției al RM, intervenienți accesorii Procuratura municipiului Chișinău și Procuratura Generală a RM privind încasarea prejudiciului moral cauzat prin neexaminarea în termen rezonabil a plîngerii din 22 martie 2011, adresate Procuraturii Anticorupție precum și prin neexecutarea încheierii Judecătoriei Rîșcani, mun.Chișinău din 08.02.2012 și Deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 24.03.2015, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău la etapa primirii cererii de apel.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru